

צידה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

פְּרֶשֶׁת נח

עלון מס' 22

בְּדֶרֶךְ הַמִּצְוָה

עלון זה מוקדש לרפואתו השלמה של הרב אברהם נחמן בן שיינע רחל בתושח"י

שָׁכַר וְאִינוּ מְשֻׁלָּם, לוֹוֶה וְאִינוּ מְשֻׁלָּם, הַחֲמִירוּ אִפְלוּ ב'גִּזְלֵי שָׁנָה' שֶׁל הוֹוֵלֵת. בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים נֶאֱמַר שֶׁאֲסוּר לָנוּ 'לְגַזֵּל' מֵהַקֶּב"ה אֶת הַכְּשָׁרוֹנוֹת שֶׁהַעֲנִיק לָנוּ. וְכֵן, גַּם אֶת הַמִּתְנֹת הַחֲמִרִיּוֹת שֶׁמֶן הַשָּׁמַיִם הַעֲנִיקוּ לָנוּ לְסִיעַ בְּעִבּוּדַת הַבוֹרָא – אֲסוּר לָנוּ 'לְגַזֵּל' לְשִׁמוּשִׁים נִפְסָדִים...

רַבְּנוּ ה'בֵּן אִישׁ חַי' מְבִיא אֲנֵדָה עַל אָדָם שֶׁחִמַּק וְנִכְנַס לְאַוְצְרוֹת הַמְּלָךְ, וְגַב מִשֵּׁם פְּרִיט יָקָר. כְּאֲשֶׁר נִתְּפַס – הַמְּלָךְ עֲצָמוּ הַשְּׁתַתֵּף בְּמִתְּנֵי גִזְרֵי הַדִּין בּוֹ קָבְעוּ אֶת עֲנָשׁוֹ לְמִוֵּת!

הִלָּה הִיָּה פִּקְחָה, וּבְעַת שֶׁהִיָּה כְּלוֹא לְקִרְאָת בְּצוּעַ גִּזְרֵי הַדִּין, גִּלְהָ לְשֶׁאֵר הָאֲסִירִים שֶׁהִיוּ עִמּוֹ, כִּי חָבַל שְׂיָמוּת, כִּי יֵשׁ עִמּוֹ "סוּד כְּמוֹס" שֶׁעִם מוֹתוֹ יֵאבֵד מִן הָעוֹלָם. הַהֲתַלְחָשִׁיּוֹת הַגִּיעוּ לְשׁוֹמֵר בֵּית הָאֲסוּרִים שֶׁנִּסְּהוּ לְהוֹצִיא אֶת "הַסוּד" מֵהָאֲסִיר אֶף לְשׂוֹא. מֵרַב סִקְרָנוֹת שֶׁתַּף אֶת הַשָּׂר הַמְּמַנֶּה עַל הַכֶּלֶא שֶׁנִּסְּהוּ גַם הוּא תוֹף אִיוִּמִּים וְלְחֻצִּים לְחַלֵּץ אֶת "הַסוּד" מִפִּי הָאֲסִיר, אֶף הִלָּה מְלֵא פִּיו מִיָּם.

בְּפֶרֶשְׁתָּנוּ אָנוּ לוֹמְדִים עַל חֲטָאֵי דוֹר הַמְּבוּל. כְּכֹר בְּסוּף פְּרֶשֶׁת בְּרֵאשִׁית, לְמִדִּים אָנוּ שֶׁחֲטָאֵי הַדוֹר הַזֶּה הוּא הִיוּ כְּבָדִים מְאֹד, "כָּל יֵצֵר מַחְשֶׁבֶת לְבוֹ רַק רַע כָּל הַיּוֹם". אוֹלָם הַקֶּב"ה אוֹמֵר לְנַח "חַיָּז כָּל בְּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ חֲמָס מִפְּנִיָּהֶם". הַגַּם שֶׁשְׁקוּעִים הִיוּ בְּעִבּוּרֵי חֲמִירוֹת מְאֹד כְּמוֹ עִבּוּדָה זָרָה וְגִלְוֵי עֲרִיּוֹת, אוֹמְרִים חֲזו"ל בְּמִסְכַּת סְנֵהֲדָרִין (ק"ח) "לֹא נִחַתָּם גִּזְרֵי דִינָם אֶלָּא עַל הַגִּזְלֵי".

חֲזו"ל מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁחֲטָא הַגִּזְלֵי הוּא חֲמוּר מְאֹד, "סָאָה שֶׁל עוֹנוֹת, גִּזְלֵי מִקְטָרְג בְּרֵאשׁ" (ויקרא רבה לג) כְּאֲשֶׁר אָדָם נִכְשֵׁל בְּעִבּוּרֵי רַבּוֹת וַיֵּשׁ לוֹ ל"ע מְצָבוֹר גְּדוֹל שֶׁל חֲטָאִים וְעוֹנוֹת, חֲטָא הַגִּזְלֵי מִקְטָרְג רֵאשׁוֹן.

עַל כִּלְנוּ לְהִזָּהֵר בְּיִתְרָה בְּחִמְרַת חֲטָא הַגִּזְלֵי, שֶׁהַגְּמֵרָא אוֹמֵרֵת כִּי כִּלְנוּ נִכְשָׁלִים בּוֹ. חֲטָא עֲלוּל לְהִתְבַּטֵּא בְּאֶפְנֵים שׁוֹנִים: הַעוֹשֶׂה נֹזֵק וְאִינוּ חָשׁ לְשֻׁלָּם, הַמוֹצֵא אֶבְדָּה וְאִינוּ מְשִׁיבָהּ, הַמְּעַכֵּב

יתכבד בשתילת הזרעים, ובהיותו נקי מגול – מיד יצמח העץ".

שר האוצר החזיר והחל להסביר כי הוא הרי עוסק כל ימיו בכספים, חושש הוא שמא שכח להשיב עדר, או שכח לרשם הוצאה מסימת, אולי שכח משהו בכיס... הוא חושש שאינו ראוי לשתל את גרעיני הפלא.

פנה האיש למשנה למלה, שבודאי נקי הוא מכל רב, וכבודו בשתילת הגרעינים. אך גם המשנה למלה דחה באדיבות, כי אולי בילדותו... שכח פעם... אולי התבלבל...

זקף הנדון למות את גבו ופנה למלה: "אדוני המלה! הרי גרעיני הצמיחה הקסומים לפניך! בהיותה מלה רם ונשא, בודאי שהנה היחיד כאן שמעולם לא שלח ידו בגול! אתה ואין מבלעדיך ראוי לשתל את גרעיני הפלא. שתל ונצפה בצמיחה המידית של עץ טעון אפרסקים עסיסיים ומתוקים!

המלה הסמיק במבוכה. נכר פי מהסס הוא ובוחן את מלותיו, עד שגמגם: "אני לא בטוח שאצליח במשימה. לא זוכר בדיוק את כל מעשי חיי, אולי בכל זאת... אולי פעם... חשבתי... לא התפונתי..."

נענה האסיר הפקח ואמר: "אדוני המלה! הנה רואים אנו כי אין כאן שום אדם שהוא לגמרי נקי מגול. כל אחד נכשל פעם ואולי יותר מפעם. אני אמנם גנבתי מאוצר המלוכה וגדול עוונתי מנשוא, אה אבקש להמיר את גזר דיני המות לענש קל יותר, הרי כפי שכלם רואים - פלנו באותה קלחת...!" ברור שאין שום סוד וקסם בגרעינים, אך אותו אסיר פקח רק הוכיח שפלנו צריכים להתחזק בשמירה מגול, דין פרוטה כדין מאה... והוא רחום יכפר עוון...

עד מהרה הגיע עננו ה"סוד הכמוס" לאזני המלה. המלה קרא לאסיר ודרש ממנו לדעת מהו הסוד. לאחר שהאסיר התפתל בחסר נוחות, טען כי נשבע לא לגלות את הסוד לאיש, אה מפני כבוד המלכות מקרח הוא לשתף את המלה... סקרנות המלה גברה, והאסיר חושף: "יש בידי שיטה עתיקה וקסומה כיצד להצמיח גרעיני פרות, תוך יום - לאילן מלא פרות עסיסיים". המלה ושריו האזינו בשקיקה, והאסיר הפקח המשיה בדבריו: "בדרך כלל שותלים גרעיני פרי ומצפים שנים עד שהעץ מתפתח ומגדל פרות הראויים למאכל. בשיטה שלי שותלים ואוכלים כבר באותו היום!" כלם התפלאו. הייתכן?!

"גלה את השיטה מיד!" פקד עליו המלה. האסיר בקש רשימה של רכיבים, וכן סיר נחשת וכף עץ, ושאל את המלה מהו הפרי האהוב עליו. אמר לו המלה "אני רוצה לראותה שותל גרעיני אפרסק והעץ מתחיל לגדל מיד ומתמלא פרות". העמיד את סיר הנחשת על גבי האש, יצק לתוכו את הרכיבים שהזמין: זין אדם וחמץ לבן, שמן זית זה וחלב עזים, פלפל חריף וסילאן מתוק, זרעי חרדל ונבט תלתן, קנמון שלם ושום כתוש. את כלם ערבב בכף העץ, תוך שהוא מסביר לקהל הצופים המרתק שעליו לעשות את הכל בדיוקנות... בעוד המרקחת מבעבעת, הכניס בזהירות את גרעיני האפרסק, תוך כדי ערבוב אטי. שעה שלמה התבשלו הגרעינים בקדרת הנחשת, ברטב הסמיה והמוזר...

הוציא האיש את הגרעינים ואמר: "עכשו אני צריה את עזרתכם. השלב הבא הוא הקריטי ביותר. את הגרעינים שעברו תהליך מיחד יכול לשתל אה ורק אדם שמעולם לא גול! כי ישתל את הגרעינים אדם שגול בעברו - לא יצמח מאומה. מכיון שאני הרי גולתי ועל כה אני נדון, אני מציע ששר האוצר

בדרך החנוכה

דורה פוכבו של אברהם, והוא הראשון בתאר 'אב' לאמה היהודית. אמנם הגוים כלם קרויים 'בני נח', אה העם הנבחר מתיחס אל אברהם

נח, בהיותו צדיק ותמים, נבחר מאת ה' להנצל ממי המבול ולישב את העולם מחדש. עם זאת, הוא אינו נמנה עם "אבותינו". בסוף פרשת נח

יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.

סוֹעֵר? קָר בַּחוּץ!" אַה אֲמַרְתִּי כִּי חַיֵּב אֲנִי לְלַכֵּת עִם הָרֵב סִימֵן-טוֹב לְבַקֵּר מִיִּשְׁהוּ. דְּבַר מְצוּהָ לֹא דוֹחִים. הַתְּפִלָּלְתִּי לְהַקֵּב"ה שִׁיכְנִיס אֶת הַדְּבָרִים הַנְּכֹנִים בְּפִי, שְׂאוּכַל לְשִׁכְנְעוּ. צָעֲדָנוּ לְשִׁכְוֹנַת הַבּוֹכְרִים, שָׁם גַּר, וְעֲלִינוּ אֵלָיו הַבֵּיתָה בְּעֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם הַשַּׁבָּת. הוּא לֹא צָפָה לְאוֹרְחִים בַּשַּׁבָּת גְּשׁוּמָה, כּוֹז, "בְּרוּכִים הַבָּאִים" – הוּא קָבַל אוֹתָנוּ בְּשִׁמְחָה, וְכָה יִדְעֵתִי שְׂאָנוּ רְצוּיִים אֲצִלוֹ בְּבֵית.

הַתְּחִלְתִּי לְשִׁכְנְעוּ שִׁיִּשְׁלַח אֶת הַבָּנִים לְתַלְמוּד תּוֹרָה, שָׁם יוּכְלוּ לְגַדֵּל בְּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. אַה הוּא בְּשָׁלוֹ: "הֵיִלְדִים חַיִּבִים לְהוֹצִיא בְּגֵרוֹת". "מֵהֵיכָן תִּהְיֶה לָהֶם פְּרֻנְסָה?" הוּא שָׁאַל אוֹתִי. דְּבַרְתִּי אִתּוֹ שְׁעָה שְׁלֵמָה עַל כַּף שֶׁהַעֲקָר בַּחַיִּים זֶה לֹא הַכֶּסֶף, וּמָה שֶׁחָשׁוּב זֶה תּוֹרָה, מִדּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. בְּסִיעֵתָא דְשְׂמַיָא, בְּסוֹף הוּא הַשְׁתַּכְנַע וְאָמַר לִי, כִּי אֶת כָּל הַבָּנִים יִרְשֵׁם לְאַחַר שַׁבָּת לְתַלְמוּדֵי תּוֹרָה, אַה אֶת הַבֵּן הַגְּדוֹל שֶׁכָּבַר לוֹמַד בְּכֵתֶה ח', יִשְׁאִיר: "הוּא כָּבַר לְקִרְאֵת הַסּוֹף, וַחֲבַל שְׁלֵא יִסִּים וַיִּתְקַדֵּם לְבְּגֵרוֹת שְׁלוֹ". נִסִּינוּ לְשִׁכְנְעוּ, אַה הוּא לֹא הָיָה מוּכָן לְשִׁמְעַ בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֵן.

אֲסַפֵּר לָךְ מָה הָיָה בְּסוֹף. יִלְדֵינוּ אָכְנוּ גְּדֻלוֹ, וְכִיּוֹם כָּלָם שׁוֹמְרֵי תּוֹרָה וּמִצְוֹת קָלָה כְּבַחְמוּרָה! כָּל אֶחָד מֵהֵילְדִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְלַמֵּד בְּתַלְמוּדֵי תּוֹרָה, מְשַׁמֵּשׁ בְּתַפְקִיד תּוֹרָנִי חָשׁוּב. אֶחָד הוּא רַב עִיר, הַשְּׁנַי אֵב בֵּית דִּין, הַשְּׁלִישִׁי רֹאשׁ כּוֹלָל, הַרְבִּיעִי רַב קַהֲלָה גְּדוֹלָה בְּעִיר רֹאשׁל"צ, הַחֲמִישִׁי מוֹרֵה הוֹרָאָה חָשׁוּב. וְרַק הַבֵּן הַגְּדוֹל מְשַׁשֵּׁת הַבָּנִים, יִצָּא חֲשַׁמְלָאִי. בְּרוּךְ הַשֵּׁם הוּא שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת, אֲבָל מָה יִצָּא מִכָּל הַבְּגֵרוֹת שְׁלוֹ? חֲשַׁמְלָאִי! מִתְקַנֵּן תַּנּוּרִים וּמְאֻרְרִים. אֵיפֹה הָיָה הָאָבָא? חָשַׁב עַל הַבְּגֵרוֹת שְׁלוֹ. הָאֵ?!...

חַז"ל מְסַבְּרִים כִּי בְּשׁוּנָה מְאֻבְרָהם אֲבִינוּ שֶׁהַפִּיץ אֶת אוֹר ה' בְּעוֹלָם, הַסְּבִיר וְשִׁכְנַע, קָרֵב וְהַכְנִיס אֲלֵפִים תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׁכִינָה, נַח דָּאג לְהַגֵּן עַל נַפְשׁוֹ מִפְּנֵי הַשְּׁפָעֶתוֹ הַמְּזִיקָה שֶׁל הַדּוֹר בּוֹ חֵי. מְשַׁל לְמָה הַדְּבַר דּוּמָה? כְּשֵׁיִשׁ קָר גְּדוֹל – הָאֶחָד בּוֹחֵר לְהַתְעַטֵּף בְּפָרְוָה מְחַמֶּמֶת וּבְכָה לְחַמֵּם אֶת עֲצָמוֹ, וְאֵלוֹ הָאֶחָר מְבַעִיר מְדוּרַת אֵשׁ, וּבְכָה מְחַמֵּם גַּם אֶת עֲצָמוֹ וְגַם אֶת סְבִיבָתוֹ. אֲבָרְהֵם אֲבִינוּ הָיָה זֶה שֶׁהַבְּעִיר אֵשׁ קִדַּשׁ לְחַמֵּם אֶת כָּל בָּאֵי עוֹלָם!

הַשְּׁבוּעַ, בְּיוֹם ג' בְּמִרְחֶשֶׁן, חָל יוֹם פְּטִירַתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ עוֹבְדֵיָה יוֹסֵף, שֶׁכָּל יְמָיו עָסַק בְּקִרְוֵב נְשִׁמוֹת הָעָם לְאֲבִינוּ שְׁבַשְׂמִים, וְטָרַח רַבּוֹת לְמַעַן יִלְדֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיּוּכּוּ לְחַנוּפָה תּוֹרָנִי וְאוֹתְנָטִי.

לְהֵלֵן סְפוּר אוֹתוֹ סֵפֶר הָרֵב וְצ"ל עֲצָמוֹ בְּרִאיוֹן הָאֶחָרוֹן שֶׁהָעֵנִיק בַּחַיִּים, לְעֵתוֹן 'הַמּוֹדִיעַ': "לְפָנַי שְׁשִׁים שָׁנָה, גִּרְתִּי בְּרַחוּב אֶלְקָנָה בִּירוּשָׁלַיִם. בַּשַּׁבָּת אַחַת הָיָה גֵּשֶׁם סוֹעֵר וְסוּפּוֹת חֲזָקוֹת, חֲרָף קָר שָׁרַר בִּירוּשָׁלַיִם, כָּלָם הָיוּ סְבוּנִים בְּכֵתִיהֶם וְנִהְנוּ מִמַּחֵם הַשּׁוֹרֵר בָּהֶם. פִּתְאֵם דּוֹפַק בְּדֵלֶת בֵּיתִי הִגְאֹן רַבִּי צְבִי סִימֵן-טוֹב, וְאוֹמֵר שֶׁהוּא רוֹצֵה לְדַבֵּר אִתְּנוּ. שְׂאֲלָנוּ אוֹתוֹ: "מִדּוּעַ כְּבוֹדוֹ טָרַח לְבוֹא אֵלַי בַּשַּׁבָּת כֹּה גְּשׁוּמָה?" הוּא סֵפֶר לִי, שֶׁלְאַחַד הַמְּתַפְלְלִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת יֵשׁ ב"ה שֶׁשָּׂה בָנִים, אַה הוּא מְתַכְּנֵן לְרִשְׁם אֶת יִלְדֵינוּ לְבֵית סֵפֶר מְמַלְכְּתִי, שָׁבוּ לומְדִים בָּנִים וּבָנוֹת יַחַד. נִסִּיתִי לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו שִׁיִּשְׁלַח אֶת בְּנָיו לְתַלְמוּד תּוֹרָה', אַה הוּא סָרַב, בְּעוֹדוֹ טוֹעֵן, כִּי בַת"ת לֹא תִהְיֶה לָהֶם 'בְּגֵרוֹת' וְלֹא יוּכְלוּ לְהַתְפָּרֵנס אַח"כ. לָכֵן כָּאֵ אֵלֵי שְׂאֲעוֹר לוֹ לְהַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם.

שְׁמַעֲתִי אֶת דְּבָרָיו, קָמְתִי וְלִבְשֵׁתִי אֶת הַמַּעִיל. בְּנֵי בֵּיתִי שְׂאֲלוּ אוֹתִי: "לְהֵיכֵן אַתָּה הוֹלֵךְ בְּכּוּהָ גֵשֶׁם

דרכנו להסיע רבבות ילדים וילדות לתלמודי תורה ולבתי ספר תורניים. 'קרן ההסעות' עמלה בשיחות עם הורים ובעדוד התלמידים, להמשיך מבתי הספר לישיבות הקדושות, פעילים מסורים מלוים אותם בגוף וברוח עד שיקלטו ויתבססו כראוי בעולם התורה! 'קרן ההסעות' היא תבת נח בנימינו להציל ממי מבול רוחניים, גלי שקץ וקצף המאיימים להטביע את מורשת ישראל. תנו ידיכם עמנו בהושטת תבה גדולה זו, תבת התורה והתפלה, ותוכו גם אתם להיות ממזכרי הרבים בהצלת בניו של מקום וקרוכם לאביהם שבשמים!

"לכן חשוב מאד להסביר את ערך למוד התורה לבצעלי בתים, לדאג שבניהם ילמדו בתלמודי תורה, על ידי כך תהיה להם הערכה לתורה, ויהיו מוקירי [מכבדי] תורה".

עד כאן על פי עדות הרב זצ"ל בעצמו. כל מלה מיתרת. כלנו מחיבים לצאת אל הקור, ולהקעיר מדורה שתחמם גם סביבותינו! אלפים צמאים לדבר ה'. מה נענה ביום דין? איפה היינו כשילדים וילדות בקשו את דבר ה'? מה עשינו כדי שהקרן 'שמע ישראל' תשמע בעוד ישובים ובעוד בתים? 'קרן ההסעות' פועלת דבר יום ביומו בשלוחא

האמצעית של התבה עבור בעלי החיים, אך בעלי החיים הטוהורים גרו עם בני האדם בקומה העליונה.

- ✪ מי המבול היו רותחים. אולם סביב לתבה היו מים צוננים כדי שהזפת לא ימס.
- ✪ בתבה היה עוף "אורשינא" שלא רצה להטריח את נח ולא בקש אכל. נח ברכו באריכות ימים ושלא ימות!
- ✪ נח הכניס מכל מיני המאכלים עבור בעלי החיים, אפלו שברי זכוכית שהיען אוהב לאכל!
- ✪ נח האריך ימים אחר המבול עוד 350 שנה, וראה שבאים יוצאים מבניו.
- ✪ אברהם אבינו שמע ממלכי צדק מלה שלם, הוא שם בן נח, שזכו לצאת מן התבה בזכות החסד שעשו שנה שלמה עם הבהמות, חיות ועופות ששהו עמם בתבה. יום וליילה טרחו בהאכלתם. במדרש נאמר "אותה שעה אמר אברהם: 'ומה אלו, כיון שעשו צדקה עם בעלי החיים נצלו מן המבול, אני, אם אעשה צדקה וחסד עם בני אדם, שהם בצלמו של הקב"ה, על אחת כמה וכמה".

להלן כמה עבודות מענינות על נח!

- ✪ נח הוא האדם היחיד בתורה שקרוי 'צדיק' (יוסף קרוי 'צדיק' בנבואת הנביא עמוס "...על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור נעלים").
- ✪ בחטא עץ הדעת קלל ה' את האדם שמעתה יאלצו בני אדם לעבד קשה בעבודת הקרקע. מאז נולדו בני האדם עם כפות ידיים הדוקות בלי פרוד וחקת האצבעות. כפות ידיהם שמשו ככלי חפירה והתקשו תוך כדי עבודתם. נח הוא הראשון שנולד עם אצבעות פרודות וכך ידע אביו למה לומר "זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון דינו". ילד זה יביא לנו מנוחה, וינחם אותנו מקללת ה', לכן קרא שמו נח.
- ✪ עד לדת נח נתקלה האדמה. פשוטו כה חטים - עלו קוצים. פשוטו שעורים - גדלו ודרדרים. אה מאז לדת נח חזר העולם לישונו, וכשזרעו חטים - עלו חטים!
- ✪ נח למד תורה! כך ידע איזה חיות, בהמות ועופות עתידים להיות טוהרים לישראל ומהם הכניס שבעה שבעה.
- ✪ נח בנה קנים קנים (מדורים וחדרים) בקומה

בְּדֶרֶה הַהֶלְכָה

רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברקאי אומר, שמברך "נאמן בכריתו וקיים במאמרו", אומר ר' פפאי: "הילכה נימרינהו לתרוניהו" (נאמר את שניהם). "זוכר הברית" ו"נאמן בכריתו".

יש לראות את הקשת מעט קדם הברכה, וכן כתב בשו"ע: "רואה ומברך", והטעם שכתוב לשון 'ראיה' ולא שייביט בה: לפי שחז"ל אומרים שהמביט בקשת עיניו כהות, לכן רואה אותה מעט ומברך, ולא יסיף להביט בה.

אם לא ברה בשעת ראיה ראשונה, מיד כשראה את הקשת, יכול לברה כל זמן שהקשת נראית, ויראה אותה בחטף קדם הברכה ויברך.

ברכת הקשת מברכים רק פעם אחת ביום, כדין רעמים וברקים. ואם נתפזרו העבים (השמים התבהרו) ושוב התקדרו השמים ונראית הקשת, מברך שוב.

יש אומרים שאין לומר לחברו שיש קשת, והטעם הוא, שנחשב כמוציא דבה, כיון שכשיש קשת - הוא סימן קללה, שרוצה הקב"ה להביא מבול לעולם. ויש אומרים דטוב ונכון שיספר לחבריו שנראית הקשת, והטעם, כדי שיראו אותה גם הם, ויתעורר לבם לתשובה אמיתית, וגם הם יתנו תודה וברכה לקב"ה, שזוכר את ברית הקשת שפרת עם נח.

הרואה הקשת אומר: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם זוכר הברית [ו]נאמן בכריתו וקיים במאמרו"

הקב"ה נשבע לנח אחר המבול, שיותר לא יהיה מבול לשחת את הארץ וקרת על זה ברית, ונתן סימן ואות - מראה הקשת בענן.

רבים שואלים: מדוע מברכים על ראית הקשת? הרי זהו ענן טבעי. כל מי ששם צלוחית מלאה מים מול קרני השמש, רואה את הקשת. ומדוע תקנו לברה ברכה בראיה זו, ומה הכוונה שהקשת היא אות ברית? כתב על כה רבנו השל"ה הקדוש, שכיון שהקב"ה ידע מראש מעשיהם ופרענותם של בני אדם, לכן ברא הקב"ה עוד מששת ימי בראשית את הטבע שתראה קשת בהשתקפות על המים.

רבנו ה'משנה ברורה' מביא את באורו של רבנו 'אבודרהם' בברכת "זוכר הברית": הברית שפרת הקב"ה עם נח שלא יבוא עוד מבול לעולם, כמו שנא' "ויאמר אלקים... זאת אות הברית את קשתי נתתי בענן". "וקיים במאמרו" - אפלו שלא היתה ברית, כיון שאמר בדבור שלא יהיה מבול לשחת הארץ, ברוך הוא שמקיים מאמרו.

ומדוע מכפילים: "זוכר הברית" ו"נאמן בכריתו"? לפי שגחלקו חכמינו בגמרא (ברכות נט, א) "מאי מברך? יש אומרים שיברך "זוכר הברית", תנא

בְּדֶרֶךְ הַחִידָה:

ענו על לפחות אחת מהשאלות הבאות:

- מהן שתי השבועות שנסבב ה' לנח לפני המבול?
- ע"י מה זכו בני ישראל למצות טלית וציצית?
- חז"ל אומרים כי אברהם אבינו הפיר את בוראו בגיל 48. מה קרה כשהיה בגיל זה?

שְׁלַחוּ לָנוּ לְמַייל: zaida@kerenh.org.il או לפקס 03-8004455
וּמִי שֶׁפֶתַר אֶת הַחִידוֹת – נִפְרָסָם אֶת הַשֵּׁם שֶׁלּוֹ עִם הַפְתָּרוֹן בְּעֶלְוֹן הַבָּא.

תשובות לפְּרַשַׁת בְּרֵאשִׁית

• חז"ל דורשים את המלה "בְּרֵאשִׁית" - בְּשִׁבְלֵי רֵאשִׁית. שֶׁה' בְּרָא אֶת עוֹלָמוֹ בְּשִׁבְלֵי 'רֵאשִׁית'.
אֵלוֹ דְּבָרִים קְרוּיִים 'רֵאשִׁית' וּבְעֵבוֹרָם בְּרָא ה' אֶת הָעוֹלָם?
הַתּוֹרָה קְרוּיָה רֵאשִׁית וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל קְרוּיִים רֵאשִׁית. הַקַּב"ה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם לְמַעַן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַלּוֹמְדִים תּוֹרָה. כְּמוֹ כֵּן, גַּם 'בְּכוֹרִים' קְרוּיִים 'רֵאשִׁית'. לְלַמֵּד, שְׁגַם עוֹבְדֵי הָאֱדֻמָּה וְיִתְרֵי הַפּוֹעֲלִים
הָעוֹסְקִים בְּחַיֵּי עוֹלָם הַזֶּה, יִנְהֲגוּ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה כְּמִסְרַת יִשְׂרָאֵל סָבָא.
• 'שֵׁבֶת בְּרֵאשִׁית' חָלָה הַשָּׁנָה בְּיוֹם כ"ט בְּתִשְׂרִי (עֶרְבֵי רֵאשִׁת חֹדֶשׁ מֵרַחֲשֹׁן. וְאַגַּב: הַפְּטִירוֹ
'וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה מִחֵר חֹדֶשׁ'). אֵיזָה צְדִיק פְּלֵאֵי נִפְטָר בְּיוֹם זֶה? (רַמְזוֹ: עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים
הָעוֹלָם עוֹמֵד...)
בְּיוֹם כ"ט בְּתִשְׂרִי נִפְטָר שְׁמַעוֹן הַצְּדִיק שֶׁהָיָה מְשִׁירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. שְׁמַעוֹן הַצְּדִיק שָׁמַשׁ בְּכַהֲנָה
גְּדוֹלָה 40 שָׁנָה וְהִנְהִיג אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי עֲזָרָא הַסּוֹפֵר. בְּקִמְיוֹ הָיוּ נְסִיִּים רַבִּים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ,
וְרַק לְאַחַר פְּטִירָתוֹ הַחֲלָה יְרִידָה רוֹחֶנֶת בְּעַם יִשְׂרָאֵל.

הַפּוֹתְרִים: שְׁלֵמָה זַאב ל. | שְׁמוּאֵל ר. | אַבִּיגַדוֹר ה. | מוֹיִשֵׁי ה. | תַּמָּר א. | שׁוֹשֵׁי ל.

מַעֲוֹנִינִים לְהַנְצִיחַ אֶת הָעֶלְוֹן הַבֵּא לְזִכּוֹת יְקִירְכֶם?
צְרוּ אִתְּנוּ קֶשֶׁר בְּמַיִל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרו הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5
הַתּוֹרָמוֹת מוֹכְרוֹת לְצַרְכֵי מַס לְפִי סַעִיף 46 כְּמוֹ כֵּן נִיתֵן לְתוֹרוֹם בְּקִלּוֹת וּבִמְהִירוֹת בְּכָל עִמְדוֹת "נִדְרִים פְּלוֹס" בְּדַחְבֵי הָאָרֶץ